

Nr 106.

Ankom till Riksdagens kansli den 19 maj 1910 kl. 4 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående disposition af förra mönsterskrifvarbostället Aspång och Skulestad nr 1 i Göteborgs och Bohus län.

(1:a Afd.)

I en till Riksdagen den 29 april 1910 aflåten, till jordbruksutskottets förberedande behandling remitterad proposition, nr 214, har Kungl. Maj:t under återopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen medgifva, att förra mönsterskrifvarbostället Aspång och Skulestad nr 1 om 1 mantal i Svarteborgs socken af Göteborgs och Bohus län må, efter uppdelning i fyra lotter uti hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett i statsrådsprotokollet omförmäldt förslag, upplåtas enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärfva egna hemslägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande af de i kungl. brefvet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen af berörda grunder m. m. meddelade närmare föreskrifter.

Departementschefen har till omfärmälda statsrådsprotokoll i ärendet anført följande:

»Förra mönsterskrifvarbostället Aspång och Skulestad nr 1 om 1 mantal i Svarteborgs socken af Göteborgs och Bohus län är genom domänstyrelsens kontrakt den 16 maj 1890 för statsverkets räkning utarrenderadt till den 14 mars 1911 mot årligt arrende af 895 kronor.

Bih. till Riksd. Prot. 1910. 8 Saml. 49 Häft.

Under år 1908 har å egendomen verkställt arrendeuppskattning för uppgörande af förslag till egendomens förnyade utarrendering från den 14 nämnda mars, hvarefter Kungl. Maj:ts befallningshafvande till styrelsen insändt instrumentet öfver förrättningen, vederbörande jägmästares ytt-rande rörande egendomens skogstillgång samt två af kommissionslandt-mätaren K. Reenstjerna år 1908 upprättade kartor, den ena öfver egen-domens inägor och den andra öfver en del af egendomens utmark med tillhörande beskrifningar och styckningsförslag.

Af dessa handlingar inhämtas, att egendomen, som är belägen 0,1 mil från allmän väg och 0,4 mil från Hällevadsholms järnvägs-station, har en areal af 79 hektar 22,1 ar, däraf 39 hektar 42,4 ar tomt och åker, 4 hektar 24,3 ar äng, 34 hektar 20,5 ar afrösnings-jord samt 1 hektar 34,9 ar impediment. Härtill kommer ett egendomen tillhörigt mindre torfmosskifte innehållande omkring 75,6 ar.

Å egendomen finnas två lägenheter, som äro försedda med egen-domens arrendator tillhöriga hus, nämligen Svinemyren, hvars byggnader äro i så förfallett skick, att de icke kunna användas, samt Orrebacken med byggnader i dåligt men dock användbart skick.

Samtliga kronan tillhöriga byggnader äro mycket gamla och brist-fälliga samt skadade af röta i sådan omfattning, att flertalet af dem ej vidare kan repareras. Manhuset, som står på god grund och är byggdt af moget virke, kan ännu en tid, ehuru trångt, lågt och oändamåls-enligt, användas. Ekonomibyggnaderna däremot, som äro uppförda af klen-t virke på dålig eller rättare sagdt ingen grund, måste under den närmaste tiden ersättas med nya, i synnerhet som de äro så trånga, att de ej kunna inrymma egendomens kreatur och gröda.

På grund häraf och då kostnaden för byggnadernas iståndsättande genom ny- eller ombyggnad icke komme att stå i skäligt förhållande till värdet af egendomen i dess helhet, hafva uppskattningsmännen föreslagit, att egendomen måtte styckas i fyra brukningsdelar och säljas för bildande af mindre, själfständiga jordbruk.

Enligt uppskattningsmännens styckningsförslag, som är å inägo-kartan utmärkt med röda gränslinjer, skulle lotten litt. A få en areal af 19 hektar 89,4 ar, däraf 9 hektar 9,9 ar åker. Till denna lott skulle jämväl komma det å utmarkskartan upptagna, med bokstafven A be-tecknade området. Hemmanslotten litt. B skulle få en areal af 14 hektar 47,7 ar, däraf 9 hektar 79,9 ar åker, lotten litt. C, därå egen-domens trädgård och samtliga kronans åbyggnader äro belägna, en areal af 34 hektar 19,3 ar, däraf 15 hektar 25,8 ar tomt och åker, samt lotten litt. D en areal af 9 hektar 45,4 ar, däraf 5 hektar 26,8 ar åker.

Dessutom tillkommer för alla fyra lotterna gemensamt undantagna vägar och dylikt äfvensom nyssnämnda torfskifte.

Egendomen, som är taxeringsvärderad till 24,000 kronor, har åsatts ett arrendevärde af 670 kronor.

Lotten litt. A har åsatts ett saluvärde af 3,500 kronor, däraf 75 kronor för växande skog, lotten litt. B 3,660 kronor, däraf 100 kronor för växande skog, lotten litt. C 10,500 kronor, däraf 675 kronor för växande skog samt lotten litt. D 2,400 kronor, däraf 200 kronor för växande skog.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Landtmäteristyrelsen har meddelat, att ifrågavarande fastighet, som utgjorde en jordeboksenhet, likväl ansetts bestå af två skilda hemman nämligen $\frac{2}{3}$ mantal Stora Aspång Nordgården och $\frac{1}{3}$ mantal Skulestad. Hvert och ett af dessa hemman borde för den skull ägostyckas för sig. Något hinder för ett uppdelande af hela fastigheten enligt uppskattningsmännens förslag uppstode emellertid ej genom nyssnämnda förhållanden. Enda skillnaden blefve den, att lotten litt. C komme att bestå af en lott från hvartdera hemmanet.

Domänstyrelsen, som förklarar sig icke känna någon anledning att för skogsväsendets räkning eller annat allmänt ändamål behålla egendomen i kronans ägo, har jämväl biträdt uppskattningsmännens förslag.»

Utskottet hemställer,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må vinna Riksdagens bifall.

Stockholm den 19 maj 1910.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.
